

Huize Teisterbant kende vele eigenaars

door Helma Schouten. maandag 21 juli 2008 | 03:49 | Laatst bijgewerkt op: maandag 21 juli 2008 | 11:40

KERK-AVEZAATH - De voornaamheid van Teisterbant wordt benadrukt door de natuurstenen trap naar de hoger gelegen woonetage. Dit centrale deel van het huis is uitgebouwd.

Achter de dubbelbrede voordeur ligt de grote hal met een marmeren vloer, sierstucwerk op het plafond en twee grote kamers aan weerszijden. Een daarvan heeft nog de stoffering en het meubilair uit de jaren twintig, ingericht door oma Van der Linde.

Achter in het huis zijn de werkvertrekken en ligt het trappenhuis. Op de verdieping zijn de slaapvertrekken en is een doorgang naar de zolder van het koetshuis. Op de zolder staat het door opa Van der Linde aangeschafte grote slaguurwerk anno 1880. In Den Haag gemaakt en volgens overlevering afkomstig uit een paleisje. Het klokkentorentje op het dak geeft het huis extra cachet. Hier hing ook een luidklokje dat de arbeiders maande op huis aan te gaan.

Willem van der Linde: "Die is jaren geleden gestolen. De klok stond achter op het erf. Hoeveel grond erbij hoorde weet ik niet precies. Ik denk circa 35 hectare. In ieder geval rond het huis en verder tot aan Lutterveld (Erichem) toe. Het voetbalveld en de nieuwbouwwoningen liggen er op." Wanneer de 'Ottenhofstat' de naam Teisterbant heeft gekregen is niet duidelijk. Teisterbant was een graafschap dat in 709 voor het eerst wordt genoemd in de bronnen. Het strekte zich oorspronkelijk uit van het land van Heusden en Altena tot aan Kleef.

De naam duikt voor het eerst op in een stuk uit het archief van de huizen Aldenhage en Zoelen in 1291. Hubert van Soelen wordt dan beleend met het 'stenen huis' genaamd Teisterband te Avezaath. De gedachte is dat we hier het verblijf van de graven van Teisterbant moeten zoeken, maar zeker is dat niet. Bijzonder is wel dat Zoelen en de Avezathen in de 13e eeuw om onduidelijke reden een uitzonderlijke positie innamen bij het instellen van de polderdistricten in de Betuwe.

Ook archeologisch is dit gebied bijzonder rijk. De eerste bewoning begint hier al zesduizend jaar geleden.

De kelders van het huis Teisterbant zijn duidelijk het oudst en de gewelven zijn middeleeuws. Het gaat om zogenaamde troggewelven: met gemetselde platronde bogen tussen zware houten balken. Bodemvondsten op het terrein en uit de put in de kelder gaan echter niet verder terug dan rond het jaar 1500. Wel ligt op het terrein een hoopje stenen met wat stukken tufsteen en een paar middeleeuwse moppen er tussen.

In 1459 koopt Gerrit van Soelen 'de huysinge ende hoffstede met den 12 mergen lants' vrij van de hertog van Gelre in ruil voor ander onroerend goed. Rond 1650 is Teisterbant in bezit van de militair jonker Bodeck en verpacht aan Jan de With. Het gaat dan om 62 morgen – ruim vijftig hectare - bouwland en weilanden, het huis en

het 'las en gras' uit de boomgaard. Tien jaar later trouwde Dirck van Eck met de baronesse van Bodeck en Elkan, die zich erfdochter 'in het oud-adellijke en graavlijk Tyesterbant' noemde. Sindsdien noemden de Van Ecks zich Van Eck tot Teisterbant.

De geschiedenis van Huize Teisterbant in Kerk-Avezaath gaat terug naar de middeleeuwen.

foto William Hoogteyling

Tot 1784 bleef het huis in hun bezit, waarna de al genoemde majoor Bredt de titel overnam. Er is een gedicht over hem bewaard gebleven van J.D. van Leeuwen, fiscaal te Tiel, die een proces tegen Bredt voerde: 'een morgen en een hont, een huis gelijk aan stront; toch schrijft de gek met eigen hand, ik ben de heer van Teisterbant'.

Toch kocht de patriot Van Leeuwen Teisterbant in 1795, nadat Bredt het land wegens zijn Oranjegezindheid moest verlaten.

Na de dood van Van Leeuwen werd Matthias Johannes Versteegh in 1817 eigenaar. Zoon van de met vele functies beklede 'landjonker van de Neder-Betuwe' Arnoldus uit Kapel Avezaath. Matthias zelf was onder meer dijkgraaf en burgemeester van Zoelen en de Avezaathen, dijkgraaf van de Neder Betuwe en lid van de Provinciale Staten van Gelderland. Matthias trouwde bovendien de eveneens vermogende Gerarda Jacoba van Rijnberg van het huis Engelrode in Zoelmond. Pas een jaar later ging Matthias er wonen met zijn gezin. Omdat het achterhuis stamt uit 1818 zijn er mogelijk meer verbouwingen geweest. In 1838 werd het huis van binnen ernstig beschadigd door een brand. Mathias was ook de stichter van de particuliere begraafplaats bij de kerk van Kapel Avezaath uit 1854. Zijn vrouw was een jaar eerder overleden, maar is hier herbegraven. Van dit echtpaar met twaalf kinderen liggen allemaal nazaten op het begraafplaatsje. Teisterbant bleef in bezit van de familie Versteegh tot de verkoop aan Van der Linde.